

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/98/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123210991
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7123210991.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: I. Y., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov matky: N. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. 1, XXX XX H., pr. zastúpená: JUDr. Martin Kožiak, advokát, so sídlom Murgašova 3, 043 21 Košice a otca: K. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX H., v konaní o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností a o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Mestského súdu Košice, č.k. 78P/10/2023 -27 zo dňa 07. júla 2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje uznesenie.
- II. Dáva podnet súdu prvej inštancie na postup podľa § 37 ods. 2, písm. d) Zákona o rodine.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom vo veci samej doručeným Mestskému súdu Košice dňa 22.06.2023 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. I.. Spolu s návrhom vo veci samej bol súdu prvej inštancie doručený návrh matky maloletej na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zveriť mal I. do svojej osobnej starostlivosti, zaviazat' otca výživným vo výške 300,- Eur, nahradiť súhlas otca so zmenou základnej školy.
2. Mestský súd Košice (ďalej len ako „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že: „Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.“
3. Proti uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka. Namietala nedostatočné odôvodnenie uznesenia, najmä časti týkajúce sa výživného a nahradenia súhlasu so zmenou školy. Navrhla napadnuté uznesenie zmeniť a návrhu vyhovieť.
4. K odvolaniu matky sa vyjadril otec, ktorý nesúhlasil s tvrdením matky, poukázal na uzavretú rodičovskú dohodu zo dňa 04.05.2021, sp. zn. 14P/21/2020 a nedostatočnú starostlivosť matky o maloletú ako aj na zdravotný stav matky.
5. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné.
6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

10. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

11. Podľa čl. 5 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého dieťaťa je nevyhnutné upraviť bezodkladne; z tohto hľadiska je potrebné skúmať aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého dieťaťa bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Z uvedeného vyplýva, že pre splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné osvedčenie vyššej miery intenzity narušenia záujmu maloletého dieťaťa na napĺňaní jeho všestranných potrieb (čo vyplýva práve z predpokladu nevyhnutnosti bezodkladného zásahu, aby tento záujem maloletého dieťaťa bol ochránený); z toho na druhej strane vyplýva, že pre splnenie podmienky nevyhnutnosti bezodkladnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa pôjde zrejme v praxi predovšetkým o skutočnosti, ktoré evidentne zasahujú do konkrétneho záujmu maloletého dieťaťa na napĺňaní jeho všestranných potrieb.

13. Je potrebné poznamenať, že nariadenie predbežného opatrenia (neodkladného opatrenia) je dôvodné iba za situácie, ak je potrebné bezodkladne vyriešiť situáciu, v akej sa maloleté dieťa ocitlo (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I.ÚS 347/06).

14. Neodkladné opatrenie je svojou povahou rozhodnutím dočasnej povahy, predovšetkým za procesnej situácie podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v rámci prebiehajúceho konania vo veci samej. Konanie je charakteristické zúženým rozsahom dokazovania na tzv. osvedčovanie, pričom vyhovie návrhu je podmienené existujúcim ohrozením, resp. porušením najlepšieho záujmu mal. dieťaťa ako bolo už konštatované.

15. Matka dôvodnosť svojho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zakladá na odmietavom postoji maloletej voči otcovi a tým, že poskytuje maloletej osobnú starostlivosť od 31.05.2023, pričom

otec sa o maloletú osobne nestará, nezabezpečuje žiadnu výchovu a na maloletú neprispieva žiadnym finančným ani naturálnym plnením.

16. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejmé, že rodičia maloletej I. nežijú v spoločnej domácnosti. Vzájomná komunikácia medzi rodičmi ako aj medzi otcom a maloletou je problematická. Maloletá I. je na základe rozsudku Okresného súdu Košice II., sp. zn. 14P/21/2020 zo dňa 04.05.2021, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov a výživné rodičov určené nebolo. Prebieha konanie vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností.

17. Zhrnúc odvolacie námietky matky, táto považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za nedostatočne odôvodnené. Má za to, že súd sa žiadnym spôsobom nedotkol návrhu na platenia výživného v nevyhnutnej miere, pričom namieta, že neprispievanie výživného je porušením zákonnej vyživovacej povinnosti a v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Rovnako tak sa súd podľa matky nevyjadril k náhrade súhlasu so zmenou základnej školy, pričom maloletá vyjadrila záujem navštevovať inakšiu základnú školu. Matka je presvedčená, že nariadenie neodkladného opatrenia dostatočne osvedčila.

18. K námietke matky vo vzťahu k arbitrárnemu súdному rozhodnutiu je potrebné uviesť, že súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne uviedol dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, pričom sa zaoberal najdôležitejšími argumentmi, ktoré boli matkou tvrdené v podanom návrhu a prijal záver o odmietnutí týchto argumentov s odôvodnením, že nateraz nenašiel dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia a zásahu do nateraz jestvujúceho stavu. Súd prvej inštancie odôvodňuje svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu s poukazom na skutočnosť, že matka neosvedčila naliehavosť ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziace mal. dieťaťu, ktoré by odôvodňovalo nariadiť neodkladné opatrenie. Zo samotného návrhu matky je zrejmé, že mal. I. sa v súčasnosti nachádza v jej faktickej starostlivosti v mieste jej terajšieho bydliska. Navyiac, otec mal. I. skutočnosť, že maloletá sa nachádza v starostlivosti matky doposiaľ nenamietal a ani sa nedomáhal zmeny tohto faktického stavu, iba s uvedeným stavom vyjadril nesúhlas poukazom na rozhodnutie sp. zn. 14P/21/2020 zo dňa 04.05.2021, ktorým bola maloletá I. zverená do striedavej osobnej starostlivosti, bez určeného výživného. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nevzhladol potrebu bezodkladnej úpravy pomerov formou nariadenia povinnosti otcovi mal. odovzdať matke, resp. dočasne zveriť do jej osobnej starostlivosti.

19. K námietke matky vo vzťahu k požadovanému výživnému v nevyhnutnej miere odvolací súd uvádza, že z podania otca označené ako vyjadrenie k odvolaniu poukázal predloženými výpismi z banky, že sa podieľa na zabezpečovaní životných potrieb maloletej v nevyhnutnej miere. Matke zaslala rodinné prídavky, výživné, prípadne hradí poplatky ako lieky, okuliare. V tomto kontexte sa odvolací súd uvádza, že v rozsahu plnenia vyživovacej povinnosti otca voči maloletej nebola osvedčená potreba nariadenia neodkladného opatrenia. Maloletá má nepochybný záujem, aby jej základné životné potreby boli riadne uspokojované, no zároveň nebolo osvedčené ohrozenie, resp. porušenie tohto jej záujmu.

20. Zo spisu má odvolací súd má síce za osvedčené, že rodičia nie sú schopní sa dohodnúť na základnej škole, ktorú má mal. I. navštevovať, avšak v danom prípade o tejto nezhode nie je vhodné v zmysle zákonnej úpravy rozhodnúť neodkladným opatrením, ktoré má dočasný charakter. I keď primárnym účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, táto však zásadne nemôže prejudikovať ich práva a záujmy a je mylný názor matky, že ňou požadovaným neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania. Vyhovením návrhu matky by došlo vlastne k meritórnemu rozhodnutiu o podstatnej veci týkajúcej sa maloletej, ohľadne ktorej je nezhoda medzi rodičmi. Tým by bol popretý charakter neodkladného opatrenia, ktorým je dočasnosť, tento inštitút sa má uplatňovať len výnimočne, a to výlučne len v prípadoch riadneho preukázania stavu bezodkladnej potreby úpravy pomerov tak, aby sa zamedzilo jeho zneužitiu. Nad rámec uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že otázka najvhodnejšej formy úpravy zverenia mal. I. do osobnej starostlivosti bude riešená v konaní vo veci samej po vykonaní dokazovania. S vyriešením tejto otázky úzko súvisí aj otázka posúdenia vhodnosti, ktoré školské zariadenie je na pre mal. najvhodnejšie.

21. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

22. Z obsahu spisu je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi maloletej sú konfliktné. V súčasnosti je zrejmé, že neprebíha styk otca s dcérou. Otec vo svojom vyjadrení k návrhu matky apeluje na súd, aby bolo nariadené výchovné opatrenie, ktorého účelom bude sanácia vzťahu otca a dcéry. Je nepochybne v záujme mal. I., aby jej citové potreby byť s otcom boli sýtené. Odvolací súd má za to, že je nevyhnutné, aby za účelom nápravy vzťahov medzi rodičmi a mal. I. boli využité všetky dostupné formy intervencie. Aj keď návrh matky smeroval len vo vzťahu k úprave osobnej starostlivosti a výživnému voči mal. I., súd v takomto prípade nie je viazaný návrhom (§ 40 CMP) a v najlepšom záujme mal. dieťaťa má takto čiastočnú úpravu rodičovských práv a povinností vykonať z úradnej povinnosti. Z uvedeného dôvodu vyčítaného nedostatku, odvolací súd dal podnet súdu prvej inštancie na bezodkladné začatie konania o uloženie výchovného opatrenia rodičom maloletej ako aj maloletej vo forme uloženia povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie a nápravy vzájomných vzťahov.

23. Odvolací súd tak napadnuté uznesenie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdil, pretože sa stotožnil s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).